

**Інститут професійної освіти
НАПН України**

**Institute of Vocational Education of
the NAES of Ukraine**

**ВИКОРИСТАННЯ
ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ
В ОСВІТЬОМУ ПРОЦЕСІ:
РЕЗУЛЬТАТИ ОПИТУВАННЯ
ЗДОБУВАЧІВ ПРОФЕСІЙНОЇ
ОСВІТИ
(ЗВІТ)**

**THE USE OF
DIGITAL TECHNOLOGIES
IN THE EDUCATIONAL PROCESS:
SURVEY RESULTS OF
VOCATIONAL EDUCATION
STUDENTS
(REPORT)**

Київ 2025

Kyiv 2025

УДК 378.147:004.9
В-43

В-43 Використання цифрових технологій в освітньому процесі: результати опитування здобувачів професійної освіти (звіт) / укладачі: В.О. Радкевич, М.А. Пригодій, О.П. Радкевич. – Київ: ІПО НАПН України, 2025. – 13 с.

Цитувати як: Радкевич, В. О., Пригодій, М. А., & Радкевич, О. П. (2025). *Використання цифрових технологій в освітньому процесі: результати опитування здобувачів професійної освіти (звіт).* ІПО НАПН України.

Звіт презентує результати масштабного анкетування, що охопило 17 031 респондента з усіх регіонів України. Дослідження спрямоване на вивчення стану та перспектив розвитку професійної (професійно-технічної) і фахової передвищої освіти в умовах сучасних викликів, включаючи цифрову трансформацію, адаптацію до воєнного стану та кризових ситуацій. Проаналізовано аспекти організації освітнього процесу, впровадження цифрових технологій, застосування персоналізованого підходу, а також впровадження інноваційних рішень у межах концепції «Професійна освіта 4.0». Дослідження дозволило виявити рівень доступності навчання в умовах повітряних тривог і відключень електроенергії, оцінити темп навчання та рівень інтеграції цифрових технологій. Результати дослідження вказують на ключові бар'єри, які виникають на шляху до цифровізації освіти, та визначають перспективи їх подолання

Видання призначене для педагогічних працівників закладів професійної (професійно-технічної) та фахової передвищої освіти, а також для дослідників, розробників і впроваджувачів цифрових технологій у сфері професійної освіти. Воно може бути корисним для організацій, що займаються професійним розвитком педагогічних кадрів, для освітніх адміністрацій, політиків, які працюють над реформами в галузі освіти, а також для науковців, які досліджують вплив цифрових технологій на освітній процес.

© Інститут професійної освіти НАПН України, 2025
© В. О. Радкевич, 2025
© М. А. Пригодій, 2025
© О. П. Радкевич, 2025

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	4
Розділ 1 АНКЕТА ЗДОБУВАЧА ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ.....	5
Розділ 2 РЕЗУЛЬТАТИ АНКЕТУВАННЯ	7
ВИСНОВКИ	10

ПЕРЕДМОВА

Анкетування є одним із ключових інструментів для вивчення стану та перспектив розвитку професійної (професійно-технічної) і фахової передвищої освіти в Україні. У сучасних умовах цей метод дослідження надає можливість виявити актуальні виклики та потреби, що стоять перед освітніми закладами, педагогами й учнями. Завдяки цьому дослідженню було зібрано інформацію від 17 031 респондента, що представляють освітні установи з усіх регіонів України, включаючи Західний, Центральний, Південний, Східний і Північний регіони.

Опитування було спрямоване на вивчення широкого спектра питань, які є важливими для цифрової трансформації професійної освіти. Зокрема, аналізувалися аспекти організації освітнього процесу, впровадження сучасних цифрових технологій, адаптація до викликів воєнного стану та кризових ситуацій, забезпечення доступності й якості навчання, а також застосування персоналізованого підходу до освітнього процесу. Окремо досліджувалися питання, пов'язані з інтеграцією інноваційних рішень, таких як концепція «Професійна освіта 4.0», яка охоплює персоналізоване навчання, міждисциплінарний підхід, розвиток м'яких навичок і співпрацю з індустрією.

Анкетування дозволило оцінити регулярність застосування цифрових технологій, рівень зручності для учасників освітнього процесу та проблеми, пов'язані із доступом до навчання під час повітряних тривог або відключень електроенергії. Це дозволило визначити бар'єри, які виникають на шляху до ефективного впровадження цифровізації, і окреслити перспективи їх подолання. Також досліджувався аспект оптимальності темпу навчання, адже для ефективного засвоєння знань важливо враховувати потреби й індивідуальні можливості кожного здобувача професійної освіти. Одним із завдань було виявлення, наскільки заклади освіти забезпечують адаптацію навчальних планів до сучасних викликів, зокрема в умовах євроінтеграційних процесів та цифрової трансформації.

Отримані дані дозволяють зробити висновки щодо ключових тенденцій розвитку професійної освіти та визначити стратегічні напрями для її вдосконалення. Врахування регіональних особливостей, забезпечення рівного доступу до якісної освіти й інтеграція сучасних технологій є важливими складовими ефективного реформування освітньої системи України.

Розділ 1

АНКЕТА ЗДОБУВАЧА ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Шановний здобувач освіти!

Просимо Вас взяти участь в опитуванні, яке проводиться Інститутом професійної освіти НАПН України з метою з'ясування стану використання цифрових технологій в освітньому процесі.

Опитування є анонімним.

Дякуємо, що приділили нам час!

У якому регіоні України розташований Ваш заклад освіти? *

- Західний (Волинська, Закарпатська, Івано-Франківська, Львівська, Рівненська, Тернопільська, Хмельницька, Чернівецька області)
- Центральний (Вінницька, Житомирська, Київська, Кіровоградська, Полтавська, Черкаська області, м. Київ)
- Південний (Миколаївська, Одеська, Херсонська, Запорізька області, АР Крим, м. Севастополь)
- Східний (Дніпропетровська, Донецька, Луганська, Харківська області)
- Північний (Чернігівська, Сумська області)

Яка форма навчання домінує у Вашому закладі освіти? *

- Очна (традиційна)
- Дистанційна
- Змішана (поєднання дистанційної та очної)

Чи використовуються цифрові технології під час освітнього процесу? *

- Так, регулярно
- Так, іноді
- Рідко
- Ні, не використовуються
- Не впевнений(-на)

Наскільки Вам зручно використовувати цифрові технології під час навчання? *

- Дуже зручно
- Достатньо зручно
- Нейтрально
- Скоріше незручно
- Дуже незручно

Чи застосовується до Вас персоналізований підхід до навчання (індивідуалізація освітнього процесу відповідно до потреб, інтересів, рівня підготовки та стилю навчання кожного здобувача освіти)? *

- Так, завжди
- Так, іноді
- Частково
- Ні, не застосовується
- Мені важко відповісти

Чи вважаєте Ви, що темп Вашого навчання є оптимальним для засвоєння знань і вмінь? *

- Так, абсолютно оптимальний
- Помірно оптимальний
- Нейтральний
- Деяко повільний
- Занадто швидкий

Чи є у Вас можливість продовжувати навчання під час повітряних тривог? *

- Так, завжди
- Так, іноді (залежить від ситуації та певних умов)
- Ні, не маю можливості

Чи маєте Ви можливість навчатися під час відключень електроенергії? *

- Так, повністю маю
- Частково маю можливість (залежить від тривалості відключення)
- Рідко маю можливість
- Ні, взагалі не маю
- Залежить від тривалості відключення

Які з ключових особливостей концепції «Професійна освіта 4.0» запроваджені у Вашому закладі освіти? *

- персоналізоване навчання
- інтеграція цифрових технологій
- розвиток м'яких навичок (уміння чітко висловлювати свої думки, слухати та розуміти інших; здатність розуміти та керувати своїми емоціями, а також емпатія до інших; уміння швидко пристосовуватись до змін; здатність знаходити нестандартні підходи та нові ідеї; навичка аналізувати інформацію, критично її оцінювати та приймати рішення)
- міждисциплінарний підхід (знання, методи й інструменти з різних дисциплін поєднуються для вирішення складних проблем або вивчення явищ)
- співпраця з індустрією

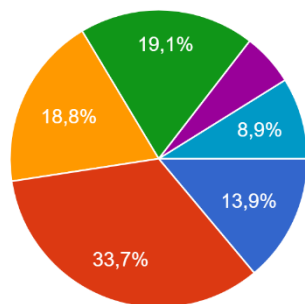
Розділ 2

РЕЗУЛЬТАТИ АНКЕТУВАННЯ

(графічне інтерпретування FAIR-даних
<https://doi.org/10.5281/zenodo.14741707>)

У якому регіоні України розташований Ваш заклад освіти?

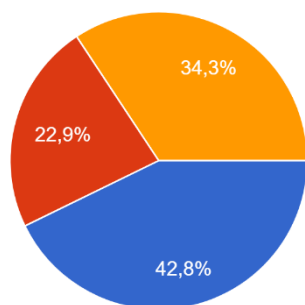
17 031 ответ

- Західний (Волинська, Закарпатська, Івано-Франківська, Львівська, Рівне...
- Центральний (Вінницька, Житомирська, Київська, Кіровоградс...
- Південний (Миколаївська, Одеська, Херсонська, Запорізька області, АР...
- Східний (Дніпропетровська, Донецька, Луганська, Харківська області)
- Північний (Чернігівська, Сумська об...
- Західний (Волинська, Закарпатська,...

Яка форма навчання домінує у Вашому закладі освіти?

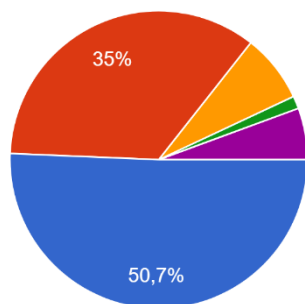
17 031 ответ

- Очна (традиційна)
- Дистанційна
- Змішана (поєднання дистанційної та очної)

Чи використовуються цифрові технології під час освітнього процесу?

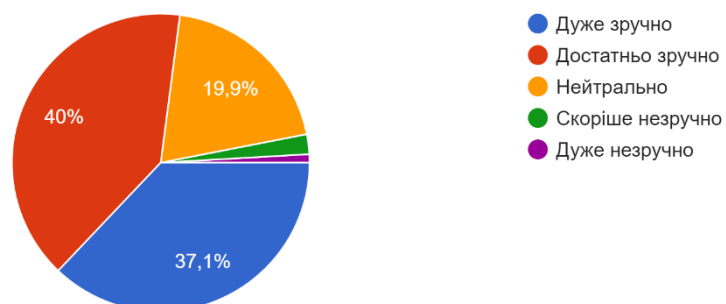
17 031 ответ

- Так, регулярно
- Так, іноді
- Рідко
- Ні, не використовуються
- Не впевнений(-на)

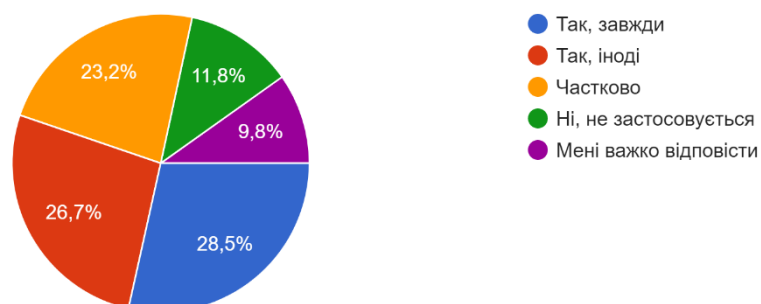
Наскільки Вам зручно використовувати цифрові технології під час навчання?

17 031 ответ

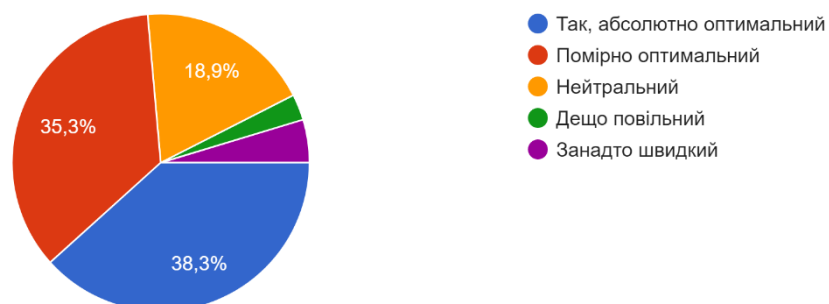
Чи застосовується до Вас персоналізований підхід до навчання (індивідуалізація освітнього процесу відповідно до потреб, інтересів, рівня...и та стилю навчання кожного здобувача освіти)?

17 031 ответ

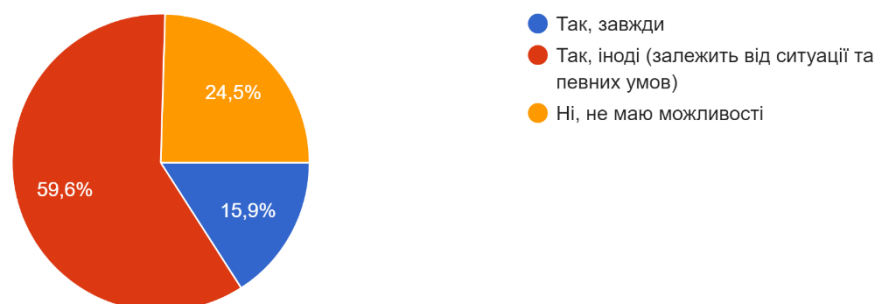
Чи вважаєте Ви, що темп Вашого навчання є оптимальним для засвоєння знань і вмінь?

17 031 ответ

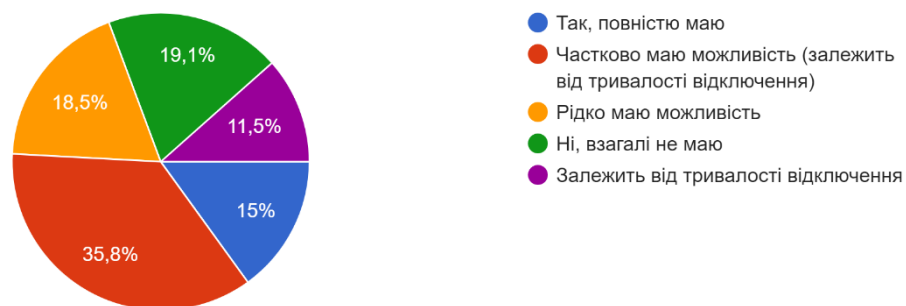
Чи є у Вас можливість продовжувати навчання під час повітряних тривог?

17 031 ответ

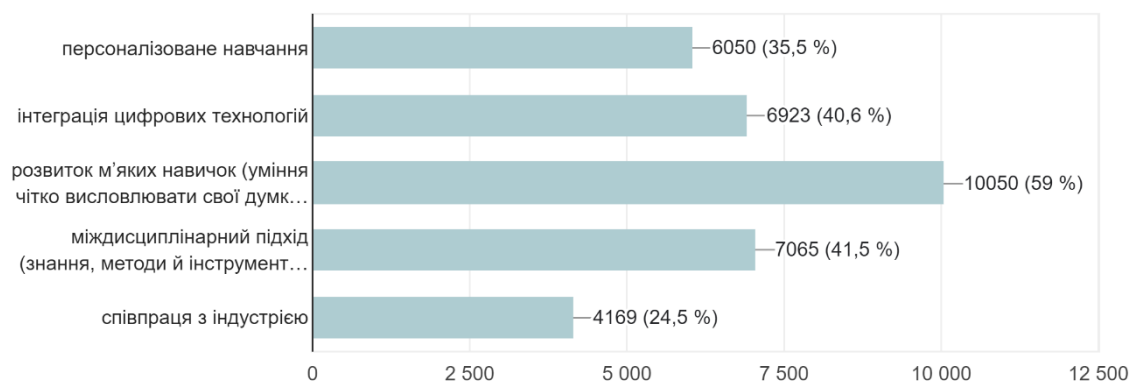
Чи маєте Ви можливість навчатися під час відключень електроенергії?

17 031 ответ

Які з ключових особливостей концепції «Професійна освіта 4.0» запроваджені у Вашому закладі освіти?

17 031 ответ

ВИСНОВКИ

На основі проведеного дослідження щодо використання цифрових технологій в освітньому процесі у закладах професійної (професійно-технічної) та фахової передвищої освіти України можна зробити наступні висновки, які ґрунтуються на зібраних даних і висвітлюють основні тенденції, виклики та перспективи використання цифрових технологій.

Регіональний розподіл. Найбільша кількість респондентів навчається у закладах освіти Центрального регіону (33,7%), що свідчить про його вагому роль у професійній освіті України. Західний (19,1%) та Східний (18,8%) регіони займають друге і третє місця відповідно, демонструючи активне впровадження цифрових технологій у цих областях. Найменшою є частка респондентів із Північного регіону (8,9%), що може свідчити про обмежені ресурси чи доступ до цифрових інструментів у цих областях у наслідок наближення до зони бойових дій.

Форми навчання. Результати свідчать про перевагу змішаної форми навчання (42,8%), що поєднує дистанційні й очні методи. Це відображає загальну тенденцію до цифровізації освітнього процесу. Традиційна очна форма (34,3%) також залишається актуальною, особливо у закладах, що мають стабільну інфраструктуру та розміщені у західному регіоні. Водночас 22,9% респондентів навчаються виключно дистанційно, що підтверджує адаптацію професійної освіти до сучасних викликів.

Використання цифрових технологій. Цифрові технології стали невід'ємною частиною освітнього процесу: 50,7% респондентів відзначили, що використовують їх регулярно, ще 35% – іноді. Лише 1,4% опитаних заявили про відсутність цифрових технологій у освітньому процесі, що є позитивним показником для сучасної освіти.

Зручність використання цифрових інструментів. Більшість респондентів вважає використання цифрових технологій зручним: 19,9%

відзначили їх як дуже зручні, а 40% – як достатньо зручні. Водночас 37,1% зберігають нейтральну позицію, що може свідчити про необхідність додаткового навчання або вдосконалення інфраструктури.

Персоналізований підхід. Індивідуалізація навчання є частково реалізованою. Лише 9,8% респондентів підтвердили постійне застосування персоналізованого підходу, тоді як 23,2% вказали, що це відбувається частково, а 26,7% зазначили, що така практика не застосовується.

Темп навчання. Щодо темпу навчання, 35,3% респондентів вважають його помірно оптимальним, а 18,9% – абсолютно оптимальним. Водночас 38,3% зайняли нейтральну позицію, що може свідчити про необхідність удосконалення методик навчання.

Умови навчання під час повітряних тривог і відключень електроенергії. Військові дії й енергетична криза впливають на доступність освіти. Лише 15,9% респондентів мають змогу продовжувати навчання під час повітряних тривог, тоді як 59,6% – не мають такої можливості. Щодо навчання під час відключень електроенергії, 15% респондентів підтвердили повну доступність, а 35,8% зазначили, що це залежить від тривалості відключення.

Реалізація концепції «Професійна освіта 4.0». Результати опитування щодо впровадження ключових особливостей концепції «Професійна освіта 4.0» у закладах освіти демонструють різний рівень їх реалізації. Найбільш поширеним аспектом є розвиток м'яких навичок, таких як комунікація, критичне мислення та командна робота, що зазначили 59% респондентів (10 050 осіб). Це свідчить про розуміння важливості соціальних компетенцій у сучасному професійному середовищі. На другому місці – Міждисциплінарний підхід також набув популярності – його відмітили 41,5% (7 065) здобувачів професійної освіти, що дозволяє ефективно поєднувати знання з різних галузей для вирішення комплексних завдань. Інтеграція цифрових технологій займає третю позицію: 40,6% (6 923)

респондентів підтвердили активне використання цифрових інструментів для управління навчальним процесом, дистанційного навчання та розвитку цифрової грамотності. Персоналізоване навчання, яке спрямоване на адаптацію освітнього процесу до індивідуальних потреб здобувачів, наразі на думку респондентів 35,5% (6 050) реалізовано у закладах професійної освіти, що вказує на потребу посилення цієї складової. Співпраця з індустрією, яку відзначили 24,5% респондентів (4 169 осіб). Цей показник свідчить про інтеграцію закладів професійної освіти з бізнесом, що сприяє адаптації навчальних програм до сучасних потреб ринку праці та забезпечує здобувачів практичними навичками. Але даний аспект потребує додаткового розвитку. Загалом дані опитування свідчать про прогрес у впровадженні ключових елементів концепції «Професійна освіта 4.0», однак рівень їх інтеграції варіюється залежно від технічних, організаційних і регіональних особливостей.

Рекомендації за результатами опитування:

1) посилити інфраструктуру цифрового навчання, особливо в регіонах, що наближені до зони бойових дій. це сприятиме забезпеченню рівного доступу до якісної освіти;

2) розширити практику персоналізованого підходу, адаптуючи освітній процес до потреб здобувачів;

3) покращити умови навчання під час кризових ситуацій, зокрема під час повітряних тривог і відключень електроенергії шляхом розвитку кризостійкої інфраструктури;

4) сприяти реалізації концепції «Професійна освіта 4.0», впроваджуючи сучасні інструменти та методики навчання.

Результати анкетування демонструють значний потенціал професійної освіти в Україні, проте також вказують на необхідність подальших зусиль для адаптації освітнього процесу до сучасних викликів.

Довідкове видання

**Використання цифрових технологій в освітньому процесі:
результати опитування здобувачів професійної освіти
(звіт)**

Формат 60x84/8.

Авт. арк. 0,33.

Видавець і виготівник:

Інститут професійної освіти НАПН України.

Підтвердження внесення суб'єкта видавничої справи до державного реєстру
видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції:

серія ДК № 3805 від 21.06.2010 року